

A KOLOZSVÁRI IRODALMI FOLYÓIRAT MINDEN ÉVBEN A LAPBAN KÖZLŐ SZERZŐK EGYIKÉT TŰNTETI KI A KEMÉNY ZSIGMOND-DÍJJAL

Száraz Miklós Györgyé a Helikon elismerése

A magyarországi Száraz Miklós György József Attila-díjas író kapta idén a Kemény Zsigmond-díjat. A kolozsvári Helikon irodalmi folyóirat díjának pénteki átadóján jó hangulatú, sokszor nagy derűtséget keltő beszélgetésen a résztvevők megismerhették Száraz Miklós György írói és emberi arcélét, a szerző beszélt életpályájáról, gyermek- és fiatakoráról, családjáról.

» KISS JUDIT

Száraz Miklós György József Attila-díjas magyarországi író tüntetett ki pénteken este a kolozsvári Helikon irodalmi folyóirat Kemény Zsigmond-díjával. Az elismerést évente osztja ki a szerkesztőség a lapban közlő szerzők egyikének, idén Száraz Miklós György kapta, akinek számos írása látott napvilágot a folyóirat hasábjain. A díjátadón, amelyet Magyarország kolozsvári főkonzulátusának dísztermében tartottak, Demeter Zsuzsa irodalomtörténész, kritikus, a Helikon főszerkesztő-helyettese mondott laudációt, a résztvevőket Sándor Tamás konzul köszöntötte, majd Márton Evelin író, szerkesztő beszélgetett a szerzővel. Demeter Zsuzsa kiemelte többek közt a díjazott Lovak a ködben című regényét, a 2021-ben megjelent, Székelyek –

Száraz Miklós Györgynek Demeter Zsuzsa, a Helikon főszerkesztő-helyettese nyújtotta át az elismerést

» „Először is azért lovagolok a szavakon, mert ez a mesterségem” – idézte Márton Evelin Száraz Miklós György mondatát az Író és feladat a 21. században című szövegből.

Történelemről és hagyományról szóló kötetét, valamint a kétrészes, Madeleine Albright és Václav Havel irányítúje – Író és feladat a 21. században című írását, amely a Helikon hasábjain látható napvilágot. Száraz Miklós György másként ismer bennünket, mint a magyarországi írók általában – emelte ki Demeter Zsuzsa. A Márton Evelin által vezetett, jó hangulatú, sokszor nagy derűtséget keltő beszélgetésen kirajzolódott Száraz Miklós György írói és emberi arcéle, a szerző beszélt életpályájáról, gyermek- és fiatakoráról, családjáról, pályaválasztásáról, és arról is, hogy kavicsokat, régi edényeket, bokályokat is gyűjt – textíliát azonban nem. Mint kifejtette, gyerekkorától régész szeretett volna

lenni, ő maga szerette volna megtalálni Attila király és Árpád vezér sírját is, de a filmrendezéssel is kacérkodott, és csak 39 éves korában kezdett el írni. Egyébként az egyetem az ELTE bölcsészkarán, történelem és levéltár szakon végezte, néhány fél-év régészetet is hallgatott. Először is azért lovagolok a szavakon, mert ez a mesterségem” – idézte Márton Evelin Száraz Miklós György mondatát az Író és feladat a 21. században című szövegből, a mondat pedig így folytatódik: „Másodszor meg azért, mert Bibó Istvánnal értek egyet, aki szerint a kíméletlenül pontosan felmért háttér, valamint a realitásokon belül elérhető maximális lehetőségek az egyetlen utunk”. Márton Evelin úgy

fogalmazott, a frissen díjazott író műveivel találkozni olyan, mint Aladdin lámpásának megdörzsölése: nem tudni, mivel találja magát szemben az olvasó.

Száraz Miklós György arról is beszélt, hogy bár Budapesten született 1958-ban, és ott is nőtt fel, mivel édesanyja a fővároshoz közeli Törökbálinton dolgozott orvosként, a hatalmas park közepén található kastélyt – ahol a tüdőkörház működött – és környezetét tekintette otthonának, és a falusi környezetben érezte jól magát, ahol annak idején még lovaskocsik közlekedtek. Mint mesélte, alföldi születésű édesanyjának nővére Erdélybe került 1945-ben, Szilágykraszánra, így a régióhoz szoros szálak fűzik. Az Andalúzai kutyák című, tárca-novelákat felsorakoztató kötetből felolvasa Babus néném című írását, amely nagynénjének frappánsan, választékosan és láttató erővel megírt leveleit idézi fel. „Ez a szöveg olykor sokkal jobb, mint amilyent mi, írók írunk” – jellemezte Babus néne szövegét. Szó esett arról is, hogy a Székelyek című kötet szerzőjének milyen a viszonya a székely tájnyelv szavaival. Száraz Miklós György elmesélte, nagyon sok székelyes fordulatot szeret, és amikor könyvei megjelenése előtt a korrektorok ki akarják javítani, akkor nem engedi: ilyen például a „megkötötte magát”, amit „megkötötte magát”-ra akartak javítani. Nagy derűtséget keltett a közönség körében, amikor a szerző felolvasa zárásként Macskajaj című írását, szintén az Andalúzai kutyák című kötetből.

Megőrzés és újraértelmezés: tárlat nyílt a Dolgozó Nő archív anyagaiból

» TÓTH GÖDRI IRINGÓ

Rendhagyó kiállítás nyílt Kolozsváron az 1945 és 1989 közötti Románia egyetlen magyar nyelvű női magazinjának fotóanyagát felhasználva, illetve abból ihletődve. A nő ábrázolása – ideológia és valóság között – a Dolgozó Nő oldalain című tárlat egyszerre kalauzol vissza a rendszerváltás előtti évekbe, és próbálja a kortárs művészet formanyelvénél segítségével újraértelmezni az akkori képeket, ideálokat.

A kolozsvári Minerva Művelődési Egyesület székhelye – itt működött évekig a Dolgozó Nő szerkesztősége – ad otthont az interaktív tárlatnak, mely a Dolgozó Nő magazin archívumába nyújt betekintést, illetve bemutatja, hogy a kortárs művészek milyen módon értelmezhetik át, használhatják fel a több évtizedes fotókat, szöveget. A kiállítást Tibori Szabó Zoltán újságíró, szerkesztő nyitotta meg, kiemelve, hogy a női magazin – mely a második világháború és a rendszerváltás közötti Románia legnagyobb példányszámban nyomtatott folyóirata volt 50–80 ezre példányszámmal – sokak életében nagyon meghatározó volt: többen még ma is úgy tekintenek vissza rá, hogy azért volt jó, mert „minden volt benne”.

» A Dolgozó Nő sokak életében nagyon meghatározó volt: sokan még ma is úgy tekintenek vissza rá, hogy azért volt jó, mert „minden volt benne”.

A kiállítás Miklósi Dénes és Răzvan Anton képzőművészek elképzelései nyomán született meg, Oana Hodade, Öllerer Áron, Jancsik Gergő, Nagy Blanka Ágnes, Bogdán Farkas alkotók segítségével. Azontúl, hogy a kiállítás felidéz a folyóirat múltját, betekintést nyújt a szerkesztőség egykori életébe – például még élő munkatársak visszaemlékezései által. Illetve a projekt nagy eredménye az is, hogy beszkennelték a folyóirat több ezer fotónegatívot tartalmazó archívumát, melyek ezután a Szabadság és a Făclia lapok fotóihoz hasonlóan a Minerva Művelődési Egyesület honlapján bárki számára elérhetőek lesznek.

Miklósi Dénes a kiállítás koncepciójáról elmondta: úgy alakították a teret, hogy a látogatók, résztvevők betekintést nyerhessenek abba a munkába is, amit a csapatuk elvégzett, így a szkennelés, digitalizálás folyamataiba, illetve kiállították a Dolgozó Nő bekötött lapszámait, színes diapozitívjait is. Elolvashatóak például Márton Ilona visszaemlékezései, aki több évtizeden át dolgozott a női magazin szerkesztőségében, s aki felidézte a korabeli hangulatot és munkamódszereket is.

Kiemelte, hogy a fotók a folyóirat szerkesztőségébe, annak életébe, mindennapjaiba is betekintést engednek, gyakran az látható rajtuk, ami a háttérben, a falak között zajlott. A ko-

Interaktív kiállítás értelmezi újra a múlt rendszer legnagyobb példányszámban eladott női magazinjának anyagaiból Kolozsváron

rabeli dokumentumok kortárs művészek munkáival egészülnek ki, a kiállítók egy-egy Dolgozó Nő-lapszámhoz

kapcsolódó fénykép, reklám, szöveg, gondolat felhasználásával hoztak létre reflexiónak tekinthető alkotásokat.